

Ministerstvo zemědělství
Č. j.: MZE-25017/2026-13141
V Praze dne 30.03.2026

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Ministerstvo zemědělství jako příslušný správní orgán podle § 15 odst. 4 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a § 44 odst. 1 písm. d) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a § 44 odst. 2 veterinárního zákona vydává opatření obecné povahy, kterým se stanoví:

Článek 1

ÚPRAVA METODIKY KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2026

Opatření obecné povahy METODIKA KONTROLY ZDRAVÍ ZVÍŘAT A NAŘÍZENÉ VAKCINACE NA ROK 2026, Č. j.: MZE-88562/2025-13141, kterým Ministerstvo zemědělství s účinností od 15.12.2025 stanovilo povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zvládnutí, které se provádějí v období od 1. 1. do 31. 12. 2026, a určilo, na které z nich a v jakém rozsahu se poskytují příspěvky z prostředků státního rozpočtu, se mění takto:

Navrhovaná „Úprava Metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2026“ se týká:

1. části II. Povinné úkony hrazené chovatelem zvířat, oddílu A – Vakcinace proti nálezům, kapitoly 1. Drůbež. 1.

Upravují se stávající kódy k vakcinaci:

ExF110 NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va

Vakcinace v reprodukčních chovech kura domácího (*Gallus gallus*) provedená tak, aby byla vakcinovaná hejna v imunitě od začátku až do konce snáškového období.

ExF111 NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va

Vakcinace v chovech nosnic (*Gallus gallus*) pro produkci konzumních vajec evidovaných podle plemenářského zákona. Vakcinace musí zajistit imunitu hejna od začátku až do konce snáškového období.

Vkládají se nové kódy k vakcinaci:

ExF113 NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va

Vakcinace v reprodukčních chovech bažantů provedená tak, aby byla vakcinovaná hejna v imunitě po celé období chovu.

ExF114 NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va

Vakcinace hejn bažantů v odchovu evidovaných podle plemenářského zákona. Vakcinace musí zajistit imunitu hejna od začátku až do konce odchovu.

ExF115 NEWCASTLESKÁ CHOROBA – Va

Vakcinace v chovech výkrmových krůt evidovaných podle plemenářského zákona. Vakcinace musí zajistit imunitu hejna až do konce výkrmu.

Článek 2

Odůvodnění

Ministerstvo zemědělství v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona na základě nákazové situace a jejího předpokládaného vývoje a se zřetelem na zvláštní veterinární záruky požadované v souvislosti s mezinárodním obchodem se zvířaty a jejich produkty stanoví, které programy ozdravování zvířat, úkony související s kontrolou dědičnosti zdraví, úkony související s kontrolou pohody zvířat, povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, se provádějí v příslušném kalendářním roce, a to včetně podmínek a lhůt k jejich provedení, a určuje, které z nich a v jakém rozsahu se hradí z prostředků státního rozpočtu (MKZ – metodika kontroly zdraví). Mezi nákazami, jichž se tyto úkony týkají, jsou vždy tuberkulóza, brucelóza a enzootická leukóza skotu, jakož i brucelóza a Aujeszkyho choroba prasat.

Veterinární zákon v souvislosti se zdravím zvířat a jeho ochranou vychází z toho, že rozhodující vliv na zdraví zvířat mají prostředí a podmínky, v nichž zvířata žijí a produkují, a preventivní opatření stanovená a prováděná k předcházení vzniku a šíření nebezpečných nákaz.

Řádné zabezpečení provádění vyšetření, zdravotních zkoušek a povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví, kontroly dědičnosti zdraví a kontroly pohody zvířat patří mezi jeden ze základních pilířů ochrany zvířat před vznikem a šířením onemocnění přenosných mezi zvířaty nebo ze zvířat na člověka. Důraz na prevenci a na důsledné dodržování všech opatření stanovených k ochraně zvířat před nebezpečnými nákazami je motivován, mj. také snahou o zachování dobré nákazové situace v ČR, a to jak v chovech hospodářských zvířat, tak v chovech zájmových zvířat nebo i u volně žijící zvěře. Chovatelům se tak v návaznosti na jejich povinnost dle § 4 odst. 1 písm. i) veterinárního zákona určuje provedení jednotlivých úkonů, včetně rozsahu a lhůt, ve kterých mají být provedeny. Určují se také podmínky pro realizaci národních programů pro tlumení salmonel, programu sledování aviární influenzy u drůbeže a volně žijících ptáků a monitoringu parazitóz u spárkaté zvěře (§ 19 odst. 5 veterinárního zákona).

Metodika kontroly zdraví se vydává podle § 44 odst. 2 veterinárního zákona formou opatření obecné povahy ve smyslu § 171 a násl. správního řádu, a to bez řízení o návrhu opatření.

Ministerstvo zemědělství v souladu s § 44 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona na základě nákazové situace a jejího předpokládaného vývoje a se zřetelem na zvláštní veterinární záruky požadované v souvislosti s mezinárodním obchodem se zvířaty a jejich produkty stanoví z důvodu nepříznivé nákazové situace v ČR a v zahraničí (především Polsko a Německo) rozšíření povinné vakcinace proti newcastelské chorobě drůbeže (NCD) na další kategorie hrabavé drůbeže, která je nejvíce postižena klinickým průběhem této nákazy. V roce 2025 bylo v ČR potvrzeno celkem 17 ohnisek NCD v malochovech drůbeže. Z toho ve 2 případech bylo vyhlášeno uzavřené pásmo, poněvadž se v daných chovech nacházelo více než 100 kusů drůbeže. V letošním roce je k datu 13.3.2026 již v ČR potvrzeno celkem 18 ohnisek NCD v malochovech, z toho v jednom případě bylo vyhlášeno uzavřené pásmo. Tedy za necelé 3 měsíce roku 2026 je potvrzeno více ohnisek, než za celý rok 2025.

Newcastelská choroba drůbeže je nákaza kategorie A, jedná se o vysoce nakažlivé virové onemocnění postihující především hrabavou drůbež. Nejčastěji bývá postižen kur domácí, ale onemocnět mohou i krůty, pávi, bažanti, perličky, holubi, křepelky, koroptve. Kachny a husy jsou rovněž vnímavé, avšak onemocnění u těchto druhů se objevuje zřídka. Původcem onemocnění je ptačí paramyxovirus sérotypu APMV-1. Onemocnění má podobné příznaky jako ptačí chřipka a projevuje se gastrointestinálními, respiračními a nervovými příznaky, způsobuje ztráty produkce a může vést k hromadným úhynům. V některých případech dochází pouze ke zvýšeným úhynům bez zjevných klinických příznaků.

Přijímaná opatření v chovech jsou totožná jako je tomu v případě ptačí chřipky. Veškerá vnímavá drůbež v chovu se při potvrzení nákazy musí usmrtit. Pokud je vymezeno uzavřené pásmo, platí zde stejná opatření jako je tomu u ptačí chřipky (tedy omezení přemísťování ptáků a z nich získaných produktů z a do pásma, zákaz pořádání výstav a podobně.). Nákazová situace vzhledem k NCD je špatná zejména v sousedním Polsku, které se dlouhodobě potýká s větším množstvím ohnisek i v komerčních chovech, a to i přesto, že na trhu je řada účinných vakcín. A dále za poslední měsíc se situace velmi zhoršila v sousedním Německu, které eviduje přes 20 ohnisek v komerčních chovech drůbeže. Česká republika má udělený status prostý NCD od organizace WOAHA, který stejně jako je tomu v případě HPAI slouží především k zajištění bezpečného obchodování s třetími zeměmi (země 3 mimo EU). Tento status není ovlivněn ohnisky v neregistrovaných malochovech. Nicméně v případě potvrzení ohniska NCD v komerčním chovu (= v chovu drůbeže evidovaném podle plemenářského zákona) by ČR o tento status přišla.

Cílem předkládaného návrhu je v reakci na nákazovou situaci vzhledem k NCD zajistit vyšší provakcinovanost hejn hrabavé drůbeže, a tím zajištění imunity těchto chovů proti NCD. Aktuálně je vakcinace proti NCD v ČR povinná v reprodukčních chovech kura domácího a chovech nosnic pro produkci konzumních vajec, které mají nad 500 kusů drůbeže. Odbor ochrany zdraví a pohody zvířat Státní veterinární správy proto navrhl s cílem zajištění ochrany většího množství chovů drůbeže rozšíření povinné vakcinace o veškeré chovy nosnic evidované podle plemenářského zákona, o reprodukční chovy a odchovy bažantů a o chovy výkrmových krůt. Důvodem změny je zajištění efektivnější ochrany registrovaných chovů hrabavé drůbeže v ČR před zavlečením této nákazy do chovu, a zároveň snaha o udržení mezinárodního nákazového statusu ČR k NCD. Stávající a nové kódy jsou upraveny tak, aby byla zajištěna imunita hejn po celou dobu jejich chovu. Velkou výhodou je, že i přesto, že NCD je nákaza typu A, tak preventivní vakcinace není zakázána, vakcíny na trhu jsou dostupné a vakcinace není finančně náročná.

Evropská komise vyzývá členské státy k řešení nastalé situace formou posílení vakcinace proti NCD.

Metodika kontroly zdraví se vydává podle § 44 odst. 2 veterinárního zákona formou opatření obecné povahy ve smyslu § 171 a násl. správního řádu, a to bez řízení o návrhu opatření.

Článek 3

Poučení

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal (tj. Ministerstvo zemědělství – odbor živočišných komodit a ochrany zvířat, Těšnov 65/17, Praha 1, 110 00).

Opatření obecné povahy je po celý kalendářní rok zveřejněno i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup na elektronické úřední desce Ministerstva zemědělství <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/uredni-desky/ministerstvo-zemedelstvi> a dále pak na elektronických úředních deskách Ústřední veterinární správy Státní veterinární správy a krajských veterinárních správ Státní veterinární správy.

Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek.

Soulad opatření obecné povahy s právními předpisy lze posoudit v přezkumném řízení. Usnesení o zahájení přezkumného řízení lze vydat do 3 let od účinnosti opatření. Účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne jeho právní moci.

Článek 4

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá podle § 44 odst. 3 veterinárního zákona účinnosti dnem jeho vyvěšení na úřední desce Ministerstva zemědělství a vyvěšuje se po celý kalendářní rok. Ministerstvo zemědělství opatření obecné povahy zašle též Ústřední veterinární správě Státní veterinární správy a krajským veterinárním správám Státní veterinární správy, které jsou povinny jej bezodkladně vyvěsit na svých úředních deskách po celý kalendářní rok.

Opatření obecné povahy v den následující po dni nabytí jeho účinnosti opatří Ministerstvo zemědělství záznamem o jeho účinnosti.

Ing. Martin Šebestyán, MBA v. r.
ministr zemědělství